

HRVATSKI GLASNIK

Godina I. — Br. 6.

Izlazi sredom, petkom i nedjeljom

Šibenik, 12. prosinca 1943.

Red i rad temelj su narodnog blagostanja

„Red je preduvjet uzpješnog rada“
Poglavnik
Šibenik, 12. XII. 1943.

Hitno postavljanje jedne uprave nakon padu druge — tudjinske, ima svojih pozitivnih i negativnih posljedica, koje su gotovo neminovne i koje se ne mogu odmah ukloniti. To smo najbolje uvidjeli i mi sami, pa nam drugih konkretnih primjera i ne treba. Ali odmah se išlo za tim, da se te negativne posljedice, koje su uvjetovane raznim okolnostima, čim prije uklone.

Danas mi medju sobom možemo mirne duše upozoriti na jednu žalostnu činjenicu u našem gradu: neki ljudi naprsto su se bojali iz taknuti svoje hrvatsko ime. Srećom, to je bio samo manji broj blednih pojedinaca, koji nisu bili sviestni sebe. Ti bezkičmenjaci bježali su od svoje tisućgodišnje kulture, od slavne vojničke predaje i prošlosti svojeg naroda. Smatrali su se Hrvatima, a bježali su od hrvatskog imena! Pred kime? zbog čega? kome za volju? Zar se pasivnošću može stići sloboda jednog naroda? A zar oni sami mogu biti sretni i slobodni, ako nije sretan i slobodan cieli narod? A što se danas traži od svakog Hrvata? Da bude jedino Hrvat i da radi za sreću i dobrobit svojega naroda, jer time ujedno radi za sebe samoga. Nacionalna sviest i poštovanje, to su bitne oznake svakog čestitog čovjeka, a onaj, u kojem to nije utjelovljeno, ne može se smatrati čovjekom. Biti bez nacionalne svesti znači biti lišen osnovne oznake čovjeka.

Talijansko gospodstvo na našim obalama je prestalo i dužnost je svakoga da pomogne u zacišćivanju rana, koje nam je talijanska soldatska kroz dve i po godine naniela. Vremena od nas zahtievaju, da se skoncentrišemo i da zajedničkim silama odstranjujemo nevolje, koje su na nas u ovim krajevima nabačene. To u prvom redu vriedi za one koji se nalaze u državnoj službi, u službi narodu. Jer „svaki od nas morat će imati na umu, da i najmanji, najsitniji rad u narodu ima ići za tim, da narod osjeti, da nije više predmetom, da nije više objektom, s kojim gospodare neke vlade, koje se namještaju, koje se razmještaju i skidaju po volji nekih čimbenika, koji stoje izvan njega, nego da su na poslu ljudi, koji potječu iz njega, iz naroda, i koji imaju zadatak, da za njega rade“. (Poglavnik).

Odredbom ministra unutarnjih poslova dra Mladena Lorkovića postavljen je za vršioca dužnosti načelnika grada Šibenika, i kotarskog predstojnika za kotar Šibenik, kapetan korvete g. Miren Blaž. Njegovim dolaskom na taj odgovorni položaj, dolazi i red u našoj upravi, a red je — prema riečima Poglavnika — preduvjet uzpješnog rada.

G. Blaž preuzeo se ove odgovorne dužnosti u ozbiljnom vremenu, koja nam nameće velike potežkoće, pa je dužnost svakoga od nas, da mu u negovom težkom radu za dobrobit nas svih pružimo svu svoju podrporu. On se pri preuzimanju svoje dužnosti našao pred do sada još ne riješenim pitanjima. Tu je u prvom redu pitanje prehrane pučansla u ovim težkim prilikama, čijem je rješenju novi načelnik odmah pristupio. Nadalje, danas je važno pitanje smještaja postradalih nakon neprijateljskih terorističkih napadaja. Svim onim gradjanima, kojima se pruža prilika da svoje obitelji (djecu, žene i starce) upute izvan grada, ne će se u tom pogledu praviti nikakove smetnje, kako je to lažno prošireno. Naprotiv, to im se i preporuča, jer će tako u gradu biti olakšan smještaj postradalih. No, službenici imaju u svakom slučaju ostati u gradu na svojim mjestima. Svatko mora vršiti svoju dužnost. Za vreme bombardiranja imaju se svi skloniti u skloništa, a nakon prestanka opasnosti opet nastaviti svoj rad.

Svatko mora nastojati da izgradi sebi sklonište. Gradjanstvo mora nastojati da primi postradale od bombardiranja, te da sve svoje razpoložive prostorije stavi na razpolaganje obćini za one, koji sebi ne mogu naći utočište. Obćina će sa svoje strane, uz podporu i rad građana, napraviti sve što je moguće za izgradnju skloništa, prehranu stanovništva, smještaj postradalih od bombardiranja itd., ali je uza sve to dužnost građana, da učine sve što je u njihovim mogućnostima za sebe i svoje bližnje.

Prehrana građanstva ovisi o iztovaru i utovaru brodova, koji stižu u našu luku. Što više radnika bude za iztovar i utovar brodova, to će kraće vreme brodovi boraviti u luci, pa će time i razlozi za zračne napadaje na luku i grad biti odklonjeni. Osim toga od namirnica, koje stignu za vojsku, bit će odredjena stanovita količina i za građanstvo, pa će time i prehrana stanovništva biti osigurana. Radništvo za utovar i iztovar brodova primat će dobru novčanu nagradu i pomoći u živežnim namirnicama, da sve to bude odmah izdato brigat će se gradsko načelničtvu.

Uvidjevši gore razložena nastojanja gradskog načelnictva, dužnost je svakoga od nas, da pridonese svoj udio u podpunom sredjenju prijaka u gradu, a svojim radom da to sredjenje čim prije omogući.

— uo —

Ogorčene borbe jugozapadno od Kremenčuga

IZTOČNO OD ŽITOMIRA NJEMAČKI NAPADAJI UZPJEŠNO NAPREDUJU NA JUŽNOM TALIJANSKOM BOJIŠTU TRAJU NEZNATNE BORBE

Gubitci partizana stalno se povećavaju

Iz Glavnog stana Vodje Reicha 9. prosinca 1943.

Vrhovno Zapovjedništvo njemačkih oružanih snaga javlja:

Jugozapadno od Dnjepropetrovska potisnute su jake neprijateljske snage, koje su napadale pod gustim okriljem oblaka.

U prostoru jugozapadno od Kremenčuga držale su se naše čete celog dana u ogorčenim borbama prema Sovjetima, koji su iznova jurišali. Kod tih odbrambenih borbi zarobljena su mnogobrojna borna kola.

Sjeveroiztočno od Žitomira i južno od Korostenja neprijatelj je dao žilav otpor našim napadajima, ali ipak nije uzpjelo da spriječi prodiranje naših hrabrih četa.

Na srednjem odsjeku Sovjeti su između Pripyata i Berezine kao i jugozapadno od Kričeva i ovog puta bezuspješno napadali. Na pojedinim manjim prodornim mjestima borbe su još u toku. Prilikom jednog našeg plodonosnog poduzimanja napada na Pripyetu bilo je privredno zarobljenika i pljena. Jedan mjestni ograničen napad naših četa zapadno od Smolenska postigao je prevlast nad sakrivenim ciljevima.

GOLEMI GUBITCI PARTIZANA

ZAGREB, 11. prosinca. — U području Doboja hrvatske oružane snage uništile su jednu oveću skupinu partizana i pri tom zaplijenili veoma mnogo oružja i streljiva.

ZAGREB, 11. prosinca. — Hrvatske oružane postrojbe ušle su jučer u Livno i Vojnić.

SARAJEVO, 11. prosinca. — Na području iztočne Bosne partizani su posliednjih dana imali velike gubitke. Broj mrtvih iznosi 1200, dok je broj ranjenih dva puta veći. Zarobljeno je oko 2000 partizana. Ratni plien je također veoma velik. Zaplijenjeno je 27 bacača granata, 33 strojnica, 405 pušaka, 4 oklopjena kola, 2 gorske bitnice, zatim 101 samovoz, 20 prikolica 4 protuoklopna topa, 2 protuzrakoplovna topa, 311 konja te mnoštvo drugog streljiva.

ZAGREB, 11. prosinca. — U jednodnevnoj bitci kod Sunje ubijeno je 100 partizana te zaplijenjeno mnoštvo ratnog tvoriva.

Doglavnik Ademaga Mešić imenovan državnim viećnikom

ZAGREB, 10. prosinca. — Poglavnikovom odredbom imenovan je državnim viećnikom Doglavnik Ademaga Mešić.

Uzpjeh prvog tjedna „Pomoći“ u Zagrebu

ZAGREB, 10. prosinca. — U prvom tjednu sabirne akcije za „Pomoći“ u Zagrebu, skupili su samo hrvatski obrtnici oko 1.000.000 Kuna.

Bugarski vrtlari za „Pomoći“

ZAGREB, 10. prosinca. — Bugarski vrtlari, koji žive u Zagrebu, predali su gradonačelniku grada Zagreba 150.000 Kuna, kao svoj prilog za „Pomoći“.

Nesuglasice u Teheranu u pogledu Irana

BERLIN, 10. prosinca. — Naknadno se saznaće da su na sastanku u Teheranu izbile nesuglasice u pogledu Irana. Staljin je uporno zahtjevao, da se angloameričke čete povuku iz Irana i da ga prepuste boljševicima. Medutim Churchill i Roosevelt odbili su ovaj zahtjev. Da se nesporazum donekle prekrije pred vanjskim svjetom objavljeno je, da se potvrđuje nezavisnost Irana.

Neutralno novinstvo o sastanku u Teheranu

STOCKHOLM, 9. prosinca. — Neutralno novinstvo smatra konferenciju u Teheranu običnom špekulacijom američkog novinstva.

Vodja nizozemskih nacionalsocialista kod Führera

HAAG, 9. prosinca. — Führer je u svom glavnom stanu primio vodju nizozemskih nacionalsocialista s kojim se zadržao u dugom i srdačnom razgovoru.

Francuzko novinstvo o sastanku u Teheranu

PARIS, 9. prosinca. — Francusko novinstvo iztiče da je sastanak Churchill Roosevelt, Staljin znak ozbiljne krize među saveznicima.

Na Južnom talijanskom bojištu samo mjestimična živilja borbeni djelatnost

BERLIN, 9. prosinca. — Na južnom talijanskom bojištu zbog trajno nepovoljnog vremena došlo je samo na nekim mjestima do življih borbenih djelatnosti. Jedna angloamerička skupina oklopjenih kola, koja se kretala uzduž jadranske obale prema njemačkim postavima, izgubila je 6 vozila.

TEŽNJE I PROGRAM VELIKOSRBSTVA

Uzjedničeni njemačkih, rumunjskih i hrvatskih postrojba južno od Kerča

Šibenik, 12. prosinca 1943.

Velikosrbstvo teži za stvaranjem Velike Srbije, koja bi uz Srbiju obuhvatila i najveći dio hrvatskih zemalja. Velikosrbska misao je, dakle, zakleti neprijatelj hrvatske države. Velika Srbija i hrvatska država ne mogu postojati jedna uz drugu. Svaka hrvatska država, bez obzira na oblik vladavine, a koja bi se protezala na glavnom dielu hrvatskog narodnog i državnopravnog područja, može očekivati otvoreno neprijateljstvo velikosrbstva, bez obzira na to, da li se ono javlja u obliku jugoslavenstva, četničtva ili partizanstva. „Jugoslavija“, Velika Srbija i „Slobodna Jugoslavija“ sve su to političke formule, kojima je zajednički cilj, da se uništi hrvatska država, u kojoj imaju vladati samo Bog i Hrvati, a da naš izmučeni narod dospije pod vlast tuge države, u kojoj će vladati Srbi i koja će biti zapravo Velika Srbija.

Drugi vjekovni neprijatelj Hrvatske jest Italija, koja želi oteti naše hrvatske obale, da bi tako zavladala našim morem. Taj neprijatelj je u velikosrbskoj mržnji na Hrvatsku gledao svoga prirodnoga saveznika i odatle sve ono pomaganje partizana kao i otvoreni savez između Draže Mihajlovića i talijanskih generala. Svi ti hrvatski neprijatelji su bez obzira na to, što se njihove osnove za buaučnost niesu uviek posve slagle, imali kao zajedničku vezu neodoljivu mržnju na hrvatski narod i njegovu državu. Spajala ih je želja, da se uništi što više hrvatskih dobara i života, da se hrvatska država podkopa u samim njezinim temeljima. U tim težnjama medju njima nije bilo nikakve razlike.

Taku je moglo doći do toga, da su talijanski generali u Dalmaciji predavali vlast partizanima i da su „jugoslavenski nacionalisti“ u Splitu svojedobno izdali letak u kojem kažu i ovo: „Ma kakav bio svršetak ovog težkog rata, mi moramo biti i ostati prijatelji Italije“. Velikosrbima, koji se nazivaju „Jugoslovenima“ glavno je sačuvati srbske živote. Radi toga se oni u istom letku ne ustručavaju dati priznanja i samom generalu Nediću, te otvoreno ustati protiv huškačke promičbe Londona. „Nacionalisti – kažu oni u istom letku – lako je govoriti plaćenoj propagandi iz Londona, posebice: gospodini Večeslavu Wilderu, koji nas tako lijepo poziva da ginemo. Zašto je on pobjegao u London, a nije junačina ostao ovde, da se bori i predvodi goloruki i izračeni narod?“

Kako vidimo, velikosrbstvu je glavno da sačuva srbski narod, a uništiti što više Hrvata. Zato u Srbiji i nema djelatnosti ni Mihajlovićevih ni „Titovih“ odmetnika. Oni djeluju samo u Hrvatskoj. London i Moskva huškaju na ustank sami lakovjerni svjet u Hrvatskoj i Slavoniji. Dotle se Srbijancima otvoreno poručuje, da „još nije došao čas ustanka“, te da „treba štediti dragocjenu narodnu krv“. Treba se štediti za buduću veliku Srbiju, dok hrvatsku državu treba opljačkati, popaliti, uništiti, a hrvatski živalj poklati.

Eto, to je program svih hrvatskih neprijatelja, svih odmetnika, koje međusobno povezuje velikosrbska mržnja na hrvatstvo. Prema tome oni zavedeni Hrvati, koji nasledaju, samo su slijepe oružje velikosrbstva i tudjinskih probitaka.

—uo—

Proslava godišnjice kulturne Zajednice Hrvatskog Radničkog Saveza

VARAŽDIN, 11. prosinca. - Ovih dana je proslavljenja godišnjica obstanka kulturne zajednice Hrvatskog Radničkog Saveza. U ovoj godini rada imala je kulturna zajednica Hrvatskog Radničkog Saveza u Varaždinu veoma lijepih uzjedničenih.

BERLIN, 9. prosinca. - Njemačke, rumunjske i hrvatske postrojbe južno od Kerča uništile su jednu veću sovjetsku skupinu i zauzele nove postavne.

Zahvala Finskog Predsjednika Poglavniku

ZAGREB, 10. prosinca. - Poglavnik je primio zahvalu finskog predsjednika na svoju čestitku prigodom blagdana finske nezavisnosti.

Zanimljivo pismo našeg izseljenika iz Argentine

DUBROVNIK, 9. prosinca. - „Hrvatski Narod“ donio je od svog dopisniku iz Dubrovnika pismo jednog našeg izseljenika svojoj rodbini iz Buenos Airesa, koji tamo radi kao tvornički radnik. Pismo je iz Argentine stiglo u Dubrovnik zračnim putem preko Lisabona, a prošlo je više raznih cenzura. Putovalo je oko 4 mjeseca. Iz toga pisma donosimo jedan vjerni izvadak, koji će sigurno zanimati naše čitatelje.

„Predragi moji! Prošle godine primio sam Vaše vesti preko krugova „Rakovica“ iz Žemunja. Neopisivo je bilo moje oduševljenje. Postaja se vrlo dobro čuje, te svaku večer, kada sam slobodan, slušam vesti iz domovine. Mi svi ovdje radimo za Poglavnika i domovinu Hrvatsku, kupimo doprinose za žrtve, koje su počinili Dražni četnici i partizani. Neka Vas dobri Bog čuva, Vas i milu nam hrvatsku grudu natopljenu krvju naših junaka. Svaka žrtva, koja padne za domovinu, jest častna i Bože daj, da ostane sačuvana naša sloboda jer inače – ako ne bi bilo ako – Hrvatsku bi izbrisali s kugle zemaljske. Budite uz Poglavnika, kao što smo i mi uviek bili jer on je jedini i pravedni otac hrvatske Domovine.“

Dragi moji! Znam, da su moja braća, kao i svi pravi hrvatski sinovi izloženi

opasnostima, ali kad bi došlo i do onog najgoreg, nemojte očajavati, naprotiv budite mirni i ponosni, jer za Domovinu dati život jest čast. Ne znam, što bih pregorio, da se i ja sada tamo nalazim, pa da se mačem i puškom borim protiv onih, koji su kroz godine sisali našu krv. Neka ta gospoda ne misle, da će ovog puta proći, kao što su prolazili do danas. Ako ih još nije stigla kaznja, doći će dan, kada će odgovarati za svoja nečastna djela, jer naša priestolnica o sve mu će biti obavještena i od tamo će im se suditi!“

Dokazano je, da su odmetnici vodjeni i da se uglavnom sastoje od srbskog živilja. Jedino u krajevima pod talijanskom okupacijom bilo je pojava znatnijeg učešća našega hrvatskog svieta u partizanskim redovima, ali to je iznimka i do te pojave sigurno ne bi bilo došlo, da nije bilo zločinstva talijanske soldateske, pomagane od samih odmetnika.

Veliki gubitci partizana stalno rastu

SARAJEVO, 9. prosinca. - U toku dalnjih borba s partizanskim bandama na području Sandžaka ubijeno je 150 partizana, dok ih je 35 zarobljeno. Već objavljenom broju talijanskih vojnika treba nadodati još 735, koji su pali u hrvatsko zarobljeništvo.

Hrvatske postrojbe ušle su u Novu Varoš, Prepolje i još neka veća mjesta. U tim borbama ubijeno je 384 partizana, dok su 842 zarobljena. Banditima je uništeno 4 oklopljena kola, 16 strojnica, 1 bacač granata i mnoštvo pušaka.

MOSTAR, 9. prosinca. - Hrvatske oružane postrojbe ušle su u Tomislav Grad i još neka veća hercegovačka mjesta.

TUZLA, 9. prosinca. - U toku poslednjih borba na području Tuzle imali su partizani 152 mrtva. Jeden protuoklopni top i mnoštvo streljiva palo je u naše ruke.

TRAVNIK, 9. prosinca. - U borbama s partizanskim bandama na području Travnika imali su banditi 339 mrtva i 20 zarobljenih. Međutim, može se reći da je broj mrtvih i ranjenih prešao 500.

ZAGREB, 10. prosinca. - U borbama s partizanima na području Dvornika ubijena su 122 partizana.

ZAGREB, 10. prosinca. - U toku poslednjih borba s partizanskim bandama na području Kladinja imali su partizani 140 mrtvih.

ZAGREB, 10. prosinca. - U borbama kraj Male Bune ostavili su partizani 85 mrtvih. Hrvatske oružane postrojbe ušle su u nekoliko većih mesta u Bosni i Hercegovini.

ZAHTEVI SOVJETSKOJ UNIJI PREMA EGIPTU

BERLIN, 11. prosinca — Javlja se da je sovjetski poslanik u Egiptu zatražio od egipatske vlade prepustanje zračnih uporišta Sovjetskoj Uniji. Još nema nikakovih vesti o odgovoru egipatske vlade. Englezki krugovi veoma su iznenadjeni ovim zahtjevom, pošto Sovjetska Unija nije predhodno obaviesila englezku vladu o svom zahtjevu prema Egiptu.

Balet Bečke Državne Opere u Zagrebu

ZAGREB, 9. prosinca. - Ovih dana gostovanje je u zagrebačkom kazalištu balet Bečke Državne Opere, koji je ovim gostovanjem uzvratio posjet baletu Hrvatske Državne Opere, koji je nedavno gostovanje u Beču. Balet Hrvatske Državne Opere polovinom ovog mjeseca ponovno će odlučiti na višednevno gostovanje u Beč, gdje ima svoje oduševljene gledaoca. Tom prilikom izvest će balet Hrvatske Državne Opere poznato baletno djelo „Licitarsko srđe“ jednog od najvećih suvremenih hrvatskih skladatelja, našeg šibenčanina Krešimira Baranovića.

Zahvala predsjednika državne vlade dr. Mandića na čestitkama prigodom imendana

ZAGREB, 11. prosinca. - Predsjednik hrvatske državne vlade dr. Nikola Mandić zahvalio se je na čestitke primljene prigodom svog imendana.

Sovjeti protunapadaju odbijeni

BERLIN, 11. prosinca.

Ponovni sovjetski napadi jugozapadno od Kremenčuga bili su snažnim njemačkim protunapadom krvavo odbijeni.

GRADSKE VIESTI

Iz Zapovjedništva zračne zaštite

Obitelj i samozaštita

Rekli smo, da je zakonska obveza svakog pojedinca, da se sam o sebi stara; da sam provede svoju osobnu zaštitu i pripremi sve, što bude potrebno, da ne bi kao stanovnik ugroženog zaledja — a zbog propusta učinjenih u pogledu vlastite zaštitne sigurnosti — jednoga dana pao zajednici na teret i brigu. Prema tome: što se bude više pojedinaca bolje pobrinulo za svoju vlastitu sigurnost, to će biti djelotvorna i zaštitna većih ili manjih, prirodnih ili jednostavnih zajednica.

Obzirom na značaj nesreća, koje mogu biti izazvane napadajima bombaša na naselja, ne smije se očekivati, da će i najbolja pojedinačna zaštitna sredstva biti dovoljna za osiguranje pojedinaca. Kod svih većih opasnosti, bilo mirnodobskih, bilo ratnih, pojedinac ne može nesreći izbjegći, ako je sam, već mora zatražiti pomoć svoje najbliže okoline. Tako je to i kod pripremanja samozaštite. I tu mora svaki pojedinac računati na podporu uže ili šire zajednice, gdje su svi članovi pripravljeni u nevolji poduzeti zajedničke korake oko spašavanja pojedinca, ili svih članova zajedno. Prirodna zajednica u tom smislu je prije svih ostalih, obitelj. Zato i računa ustroj Narodne zaštite s osjećajem obiteljske povezanosti kao s drugim stupnjem samozaštite.

Glava domaćinstva, to jest ona osoba koja se brine za sve članove, koji žive u obiteljskoj zajednici (bio to mužkarac ili žena), ima kol toga osobite zadatke. Takva osoba mora, prije svih ostalih, po svojoj saviesti i po zakonu, znati sve, što je potrebno za pravilnu primjenu zaštitnih mjer. Uz to se mora pobrinuti za stvarnu pripremu svih zaštitnih mogućnosti u kružu obitelji. Tu dolazi u prvom redu do izražaja briga oko provodjenja zamračenja, oko osiguranja potrebne pričuve hrane; briga za odpremu članova obitelji potrebnom odjećom, obućom i hranom kod prielaza u sklonište; pripreme i predradnje za možbenu izseobu u manje ugroženu pokrajinu i drugo.

Sve te pripreme imaju značaj zaštitnog ponašanja i zaštitnih mjer u neposrednom probitku i pod neposrednom odgovornostću glave domaćinstva, te su u velikoj većini obuhvaćene obćim propisima o zaštitnom ponašanju.

Za provodjenje svih zaštitnih mjer u okviru obitelji, za temeljitu provedbu samozaštite svih članova jedne obiteljske zajednice, potrebna su dovoljna materialna te moralna sredstva. Ta sredstva namiču svi članovi dotične obiteljske zajednice. Koliko je naime u probitku svakog pojedinog člana obitelji, da se u obiteljskom samozaštitnom ustroju osigura i njegovo osobno, te stvarno životno dobro, toliko se on, što je i prirodno, obvezuje pridonositi potrebne vlastite moralne i materijalne žrtve.

Obitelji će dakle, kao drugi stupanj samozaštite, svoju vlastitu zaštitu provoditi svojim vlastitim sredstvima.

MALI OGLASNIK

Traži se jednog kuhara ili kuharicu. Obratiti se na vlastnika.

Restauracija „Soča“ - Šibenik

Kupio bih jednu ručnu harmoniku u dobrom stanju. Ponude slati na adresu: Upravi Tiskara „Kačić“, Šibenik